

pro modo nostro disputavimus, aut spiritualis lector hæc approbabit, aut etiam ut sit spiritualis, adjuvante Spiritu sancto, aliquid ex ista lectione proficiet. Sed

jam universum hoc opus, quod duodecim voluminibus continetur, isto tandem fine concludimus.

DE SUBSEQUENTI LOCUTIONUM OPERE.

LIBRI II RETRACTATIONUM CAPUT LIV.

Septem libros de septem libris divinarum Scripturarum, id est Moysi quinque, et uno Jesu Nave, et altero Jedicum feci, notatis locutionibus singulorum quæ minus usitatæ sunt linguæ nostræ: quas parum advertendo sensum quærant, qui legunt, divinarum eloquiorum, cum sit locutionis genus, et nonnunquam exsculpunt aliquid quod a veritate quidem non abhorreat; non tamen id sensisse auctor a quo hoc scriptum est invenitur, sed genere locutionis hoc dixisse credibilis apparet. Multa autem in Scripturis sanctis obscura, cognito locutionis genere dilucescunt. Propter quod cognoscenda sunt eadem genera locutionum ubi sententiæ patent; ut etiam ubi latent cognitio ipsa succurrat, easque intentioni legentis aperiat. Hujus operis titulus est, Locutiones de Genesi; atque ita de singulis libris. Quod autem in libro primo posui scriptum esse: *Et fecit Noe omnia verba quæcumque præcepit illi Dominus, sic fecit (Locut. in Gen. vi, 22)*, eamque locutionem dixi esse similem ei, quod in conditione creaturæ posteaquam dicitur, *Et sic est factum*, additur, *et fecit Deus (Gen. 1)*; non omni modo simile hoc eidem mihi videtur. Denique ibi etiam sensus latet; hic sola locutio est. Hoc opus sic incipit: *Locutiones Scripturarum.*

S. AURELII AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI

In Heptateuchum

LOCUTIONUM

LIBRI SEPTEM ^(a).

LIBER PRIMUS.

Locutiones de Genesi.

Locutiones Scripturarum, quæ videntur secundum proprietates, quæ idiomata græce vocantur, linguæ hebraicæ vel græcæ.

[GEN. cap. 1, § 14.] *Et dividant inter medium diei, et inter medium noctis.*

[Ib. 20, 26.] *Volatilia volantia super terram secundum firmamentum caeli.* Queritur quomodo accipiendum sit, secundum firmamentum. Sic etiam, *Faciamus hominem secundum imaginem et secundum similitudinem*: quod multi latini codices habent, *ad imaginem et similitudinem.*

[Ib. 28.] *Implete terram, et dominamini ejus*: latini enim locutio est, *Dominamini ei.*

[Ib. 11, 5.] *Et homo non erat operari terram*: quod latini codices habent, *qui operaretur terram.*

[Ib. 8.] *Plantavit Deus paradysum secundum orientem*: quod latini habent, *ad orientem.*

[Ib. 9.] Quod habent multi latini codices, *Et lignum sciendi bonum et malum*, vel, *lignum scientiæ boni et mali*, vel, *lignum sciendi boni et mali*; et si quæ sunt aliæ varietates de hac re interpretum, græcus habet, *et lignum ad sciendum cognoscibile boni et mali*: quod

ADMONITIO PP. BENEDICTINORUM.

Castigati sunt de novo (hi septem libri) ad BSS. Victorinos duos, ad Vaticanum, Sorbonicum, Cisterciensem, Boccense, Michaelinum, PP. Bernardinorum collegii Parisiensis unum, ad Corbeisensem vetustissimum et optimæ notæ, ad variantes Lovaniensium lectiones ex quatuor Belgicis: et demum ad editiones AM. ER. et LOY.

Comparavimus præterea eas omnes editiones initio Retr. et Confess., t. 1, memoratas. M.

(a) Hoc opus ad annum circiter 419 referre idcirco visum est, quia in Retractationibus locum habet proximum post libros de Nuptiis et Concupiscentiis, quos eo fere tempore scriptos fuisse liquet.